

ועדה לקידום עסקים

ט' באייר, תשפ"ו
26 באפריל, 2026
סימוכין : 2026-0103-318

דו"ח משיבה מספר 5 של הוועדה לקידום עסקים שהתקיימה ביום ראשון, ט"ז באייר תשפ"ו (03.05.2026)

השתתפו :	מר אריאל בזיז	חבר הנהלה, ויו"ר הוועדה
	מר אריה קינג	סגן ראש העיר
	גבי יעל ביטון דה לנגה	חברת הנהלה
	מר ישראל קלרמן	סגן ראש העיר
לא השתתפו :	מר חיים מאיר כהן	סגן ראש העיר
	מר שמואל מרציאנו	משנה לראש העיר
	מר אלחנן מנחם גרוסבוים	משנה לראש העיר
	מר יצחק מאיר ברים	משנה לראש העיר
	גבי יעל ענתבי	משנה לראש העיר
	מר אהרון דוד בלומנשטוק	חבר הנהלה
	מר צביקה אסולין	חבר הנהלה
	מר יונתן פלג פולק	חבר הנהלה
	מר מיכאל הלבדשטאם	חבר הנהלה
	גבי רונית חודז'ייב הכהן	חברת הנהלה
נכחו :	מר כפיר ניימן	מנהל אגף לקידום עסקים
	גבי רויטל כלימי	ממונה על קידום ופיתוח המרחב העסקי, אגף לקידום עסקים
	גבי שירן חן	מנהלת מחלקה בכירה לקשרי לקוחות, אגף לקידום עסקים
	מר אלדד מזרחי	מנהל מחלקה בכיר למיחזור פסולת, אגף תברואה
	מר ירון תורן	רפרנט בכיר לתכנון אסטרטגי, אגף מדיניות ותכנון אסטרטגי
	גבי חגית בצלאל	רפרנטית בכירה לתכנון אסטרטגי
	מר סטיבן רובין	ממונה תיירות, הרל"י
	מר שלומי בן גור	יו"ר להב לשכת העצמאים בישראל
	גבי נעמי צור	יו"ר קרן ירושלים ירוקה
	מר ישראל סמית	רכז פרויקט פורום עסקים ירוקים
	מר יאיר קמייסקי	מנהל פרויקט שותפות ביוספרית, באגן השורק העליון

ועדה לקידום עסקים

Business Promotion Committee | لجنة لترويج الأعمال

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax:

mazkir_haeir@jerusalem.muni.il

ועדה לקידום עסקים

חברת מועצת קרן ירושלים ירוקה
חברת מועצת הקרן ירושלים ירוקה
בעלים מסעדת ג"ירה
סטודנטית למשפטים, המרכז לחינוך קליני בהר הצופים
עוזרת לחבר ההנהלה, אריאל בזיז
עוזר לחבר ההנהלה, אריאל בזיז

גבי קרן שטאל דן
גבי לוליציה פיאטלי
מר תום שוורץ
גבי ירדן בויטנר
גבי עדי סידיס
מר רון בוחבוט

מזכירת הוועדה : חנה הרצל

ועדה לקידום עסקים

Business Promotion Committee | لجنة لترويج الأعمال

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax:

mazkir_haeir@jerusalem.muni.il

ועדה לקידום עסקים

נושא הוועדה: פורום עסקים ירוקים

1. דברי פתיחה – מר אריאל בזיז, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה לקידום עסקים

מר אריאל בזיז פתח את הישיבה ובירך את הנכחים.

מר בזיז ציין כי החלה עבודה משותפת עם עמותות 'מצילות המזון' ו'קרן ירושלים ירוקה' לעידוד מודעות הגנת הסביבה ופעילות בנושא. כמו כן, הדגיש כי מטרת הישיבה היא הקמת פורום עסקים ירוקים לפיתוח 'תו ירוק' והטמעתו בקרב העסקים בירושלים. מר בזיז הדגיש כי המהלך אינו נועד להוסיף נטל בירוקרטי על בעלי העסקים, אלא להיפך, מטרתו לייעל ולהוביל לשיפור בצורה חיובית.

2. מבוא לנושא הקמת פורום עסקים ירוקים – גב' נעמי צור, יו"ר קרן ירושלים ירוקה

גב' נעמי צור הדגישה כי על מנת לחולל מהפך חיובי ולהפוך את ירושלים לעיר ירוקה, יש לגייס את המגזר העסקי המהווה חלק משמעותי מפעילות העיר. עוד ציינה כי הכרה בעסק כ'עסק ירוק' תינתן לעסקים העומדים בדרישות סף אשר יוגדרו במסגרת התהליך. לדבריה, הכרה פורמלית זו תוביל לכך שתושבים ותיירים בעלי מודעות סביבתית יתעדפו עסקים הנושאים את התו הירוק.

גב' צור התייחסה בנוסף לשתי יוזמות שמטרתן לעודד משיכת לקוחות לעסקים אלו, והן: מפה ירוקה – בה יופיעו עסקים בעלי תו ירוק, ו'דרכון ירוק' – דרכון ייעודי לתיירים, הכולל החתמות מעסקים ירוקים בהם יבקרו. בנוסף ציינה כי מתוכננת עבודה משותפת בנושא עם קהילות דתיות.

גב' נעמי צור ציינה כי הפסולת האורגנית מהווה כ-45% מכלל הפסולת, והדגישה את חשיבות ארגון 'מצילות המזון' וגורמים נוספים המסייעים לצמצום פסולת זו בקרב עסקי המזון.

לסיכום, הביעה גב' צור את הערכתה על הנכונות לשיתוף פעולה מצד העירייה, הדרג הנבחר, גורמי המקצוע, והמגזר העסקי בעיר.

3. גיבוש קריטריונים לתו "עסק ירוק" - מר ישראל סמית, רכז פרויקט פורום עסקים ירוקים

מר ישראל סמית הציג סקירה על תהליך קבלת תו ירוק לעסקים, המבוסס על אבחון ראשוני בראיון עומק ובחינת רמת הקיימות של העסק. במסגרת התהליך, מוצגת תוכנית שיפור בארבע קטגוריות: אנרגיה, מים, פסולת וקשרי קהילה, כאשר העסק מתחייב לנקוט בצעד אחד לפחות בכל קטגוריה. לאחר מעקב אחר יישום הצעדים מוענק התו הירוק, כאשר חידושו לאחר שנה מותנה בהתקדמות נוספת בכל אחת מהקטגוריות.

מצ"ב מצגת.

4. התייחסות בעלי מקצוע - מר כפיר ניימן, מנהל אגף לקידום עסקים

מר כפיר ניימן עמד על חשיבותו של הנושא בוועדה וציין כי כחלק מקידום המיזם, תוקצה במחלקתו משרת סטודנט ייעודית שתתמקד בקידום הנידון. כמו כן התייחס לפן הכלכלי וציין כי למרות מגבלות התקציב, ייעשה מאמץ לאמוד את העלויות ולבחון דרכים להשתתפות תקציבית במיזם במסגרת יכולות האגף.

ועדה לקידום עסקים

Business Promotion Committee | لجنة لترويج الأعمال

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax

mazkir_haair@jerusalem.muni.il

ועדה לקידום עסקים

5. התייחסויות בעלי עסקים

במהלך הדיון הועלו התייחסויות מצד בעלי עסקים וגורמי מקצוע בנוגע להשפעה החיובית של אימוץ תקנים סביבתיים. צוין כי עסקים הפועלים תחת תקן 'סביבה ירוקה' נהנים מרווחיות גבוהה יותר ומתעדוץ משמעותי מצד הציבור. כמו כן, הודגש היתרון הפנימי לעסק, שכן התנהלות סביבתית מובילה לניהול חכם ומסודר יותר המונע בזבוז משאבים והוצאות מיותרות, וכן יתרון לעירייה בצמצום כמות הפסולת.

במקביל, נדונו אתגרי הטיפול בפסולת במגזר העסקי, בדגש על פסולת אלקטרונית. כמענה לאתגרים אלו, הועלו פתרונות הכוללים התקשרות עם תאגיד מוכר לסיוע בפינוי פסולת אלקטרונית, הטמעת מערכות דגיידסטר בעסקים במטרה להנגיש את הטיפול בפסולת ולהפוך אותו לחלק מהפעילות העסקית השוטפת, ועוד.

6. דברי סיכום - מר אריאל בזיז, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה

מר אריאל בזיז, חבר הנהלה ויו"ר הוועדה, סיכם את הישיבה והודה למשתתפים על הדיון הפורה.

מר בזיז ציין כי הפיילוט של 'התו הירוק' במגזר העסקי יהיה למשך שלושה חודשים. בנוסף, ציין כי בהמשך תיבחן האפשרות למתן עדיפות לעסקים נושאי התו במסגרת ועדות מכרזים.

בנוסף, הודיע על קיום 2 פגישות לקידום הנושא: פגישה ראשונה של הפורום המקצועי שהוקם, ופגישה משותפת של אגף קידום עסקים ואגף תברואה במטרה לבחון אפשרויות לשיתופי פעולה תוך התמקדות בהצגת מודל כלכלי ובדיקת היתכנות להטמעת ביו-דיג'יטליזם בקרב העסקים.

תמליל הישיבה מצורף בזאת ומהווה חלק בלתי נפרד מהדוח.

אריאל בזיז

חבר הנהלה
יו"ר הוועדה

ועדה לקידום עסקים

Business Promotion Committee | لجنة لترويج الأعمال

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax:

mazkir_haeir@jerusalem.muni.il

הועדה לקידום עסקים בירושלים

פורום עסקים ירוקים

פה בשבילכם ועובדים למענכם

תודה שבאתם!

תהליך קבלת תו עסק ירוק

שלבים לקבלת תו ירוק

- ❖ ראיון עומק, כדי להבין עד כמה העסק ירוק מלכתחילה
- ❖ הצעת צעדים לשיפור בארבע קטגוריות: אנרגיה, מים, פסולת, קשרי קהילה
- ❖ העסק מתחייב לנקוט בצעד אחד בכל קטגוריה
- ❖ מעקב אחר התקדמות
- ❖ הענקת התו אחרי שננקטו הצעדים
- ❖ אחרי שנה העסק נדרש להתקדם עוד צעד בכל קטגוריה

חסכון במים

- ❖ חסכי מים על הברזים
- ❖ אביזרים המאפשרים שימוש חסכני במים
- ❖ ברזים מופעלים על ידי חיישן
- ❖ אסלות בעלות מנגנון דו-כמותי עם צריכה של 3/6 ל'
- ❖ מיחזור מים להשקיית צמחים ו/או מערכת השקייה ממוחשבת
- ❖ צמחים מתאימים לאקלים המקומי

חסכון באנרגיה

- ❖ מוצרי חשמל עם דירוג אנרגטי גבוה
- ❖ תאורה יעילה אנרגטית
- ❖ התקנת חיישני תנועה לתאורה ולמיזוג
- ❖ בידוד ו/או הצללה לחלונות
- ❖ התקנת דוד שמש ו/או גג סולארי
- ❖ עידוד לעובדים להגיע בתחבורה ציבורית או פעילה

צמצום פסולת

- ❖ מבצעי סוף יום/הנחות על מוצרים ישנים
- ❖ מנות מזון עודפות נתרמות
- ❖ עודפי פירות וירקות מועברות לארגוני הצלת מזון
- ❖ הצעת אפשרות לחצאי מנות או מנות מוקטנות
- ❖ פסולת אורגנית לקומפוסט
- ❖ פחי מחזור/פחים מופרדים זמינים לעובדים וללקוחות
- ❖ הקטנת שימוש בחד"פ ואם כן בחד"פ מתכלה

חיבור לקהילה

- ❖ רכש מספקים מקומיים
- ❖ נגישות לבעלי מוגבלות
- ❖ העסקת עובדים מאוכלוסיות מודרות (מיעוטים, בעלי מוגבלויות, מתמודדי נפש וכו')
- ❖ שיתוף פעולה עם מיזם/ארגון/גוף העוסק בקיימות או עסק חברתי בעיר
- ❖ שימוש במוצרי סחר הוגן

קטגוריית בונים

- ❖ שימוש בחומרי ניקוי ידידותיים לסביבה
- ❖ הוספת אפשרויות טבעוניות בתפריט
- ❖ שימוש במוצרים אורגניים, נייר ממוחזר, אריזות מתכלות
- ❖ מניעת רעש - בידוד אקוסטי, הנמכת ווליום המוזיקה, טיפול במנועים רועשים
- ❖ שימוש בריהוט ופרטי עיצוב ממוחזרים/יד שנייה
- ❖ הדפסה דו צדדית

וועדת –תמליל

מספר ישיבת וועדה : 5

מקום ההתכנסות : אולם הנהלה 2

תאריך ישיבת הוועדה : ט"ז באייר תשפ"ו (3.5.26)

מזכירת הוועדה בדיון : חנה הרצל

שעת תחילת הדיון : 17: 34

שעת סיום הדיון : 18: 34

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמלול והקלטה

גולד-וורק ת m g r ים

אריאל בזיז:

טוב. חברים, ברוכים הבאים לוועדה לקידום עסקים מס' 5 בנושא התו הירוק לעסקים. בקצרה, עסקים ירוקים באופן כללי. תודה רבה, קודם כל, לחברת הנהלת העיר יעל דה לנגה ביטון ולסגן ראש העיר, אריה קינג, שנמצאים כאן איתנו, כפיר ניימן, מנהל אגף קידום עסקים, שלומי בן יגור, היועץ העסקי ויו"ר להב ירושלים, הצוות שלי וכל המכובדים שיושבים כאן. אנחנו לא נגמור אם אני אעבור אתכם אחד אחד, אבל תודה רבה, ולנעמי צור וישראל סוויט מהקרן לירושלים ירוקה. אני אגיד רגע איזשהו גילוי נאות לפני, אני היה לי חשוב לשתף את זה, כן, אני ככה בשביל היושר שלי והנעימות שלי. אנחנו בנושא של וועדה למען עסקים ירוקים. אני, גילוי נאות, חבר מועצה זה בהתנדבות מלאה, אז ככה שאני עובד במקביל, והעבודה שלי בעצם, יש לי מפעל לייצור שקיות ניילון בקבוצת אריזה. כן, אישית אני,

דובר:

מאוד ירוק.

אריאל בזיז:

מאוד, פחות ירוק, אני אעיד שבעסק שלי אנחנו עושים כל מיני תהליכים למעבר של חומר גלם ממוחזר וביזימי וכדומה. אבל באופן כללי אשתף אתכם שאני לא משתמש לא בכוס פלסטיק אפילו בבית, אז ככה אומנם אני מייצר ולא תורם כל כך לסביבה בעסק שלי, אבל בבית, וגם כאן, אני מבין את החשיבות ורוצה מאוד לקדם את זה. אז זה ככה בשביל הגילוי הנאות, בשביל היושר שלי מולכם. הנושא הזה עלה אלינו כבר לפני מספר חודשים. בגלל שני סבבי מילואים שפגשו אותנו במהלך התהליך הזה, אז דחינו את הוועדה עוד פעם ועוד פעם, אבל בגדול, ביוזמה של הקרן ירושלים ירוקה, בראשות נעמי צור שיושבת כאן איתנו, לשעבר כאן סגנית ראש העיר לשעבר. אנחנו בעצם התחלנו איזשהו תהליך כדי לעודד, לעודד את כל המודעות לאיכות הסביבה ולהשלכות שיש לאי-מחזור או שימוש לא נכון, גם במזון וגם במוצרי אריזה כאלה ואחרים, בדגש על עסקים. אנחנו כאן היום כדי לכוון איזשהו תו ירוק לעסקים בירושלים, ליצור פורום של עסקים ירוקים, שבעצם אנחנו נפעל ביחד, אני אעמוד בראשו ואנחנו נעבוד בצורה משותפת כדי באמת להתוות את הדבר הזה ברחבי העיר ולהטמיע את זה בעוד ועוד עסקים. אנחנו נדבר פה, חברי'ה של הקרן ירושלים ירוקה, ירחיבו יותר על הנושא. הייתה צריכה להיות אצלנו גם גברת יסמין רותם, ש, ממצילות מזון, שאיתם אנחנו עובדים גם כן על איזשהו תהליך, שאני אגיד את זה במילים פשוטות ובגדול, המטרה היא ליצור איזשהו מנגנון. אהלן, סטיב, איזה כיף לראות אותך. סטיב אחראי על התיירות בארזי.

דוברת:

סטיב בולק פה, בפקודה. כפרה עליך, מזמן לא היית.

[מדברים ביניהם].

אריאל בזיז:

בקיזור, אנחנו, מה שאנחנו מקדמים עם מצילות מזון, זה בעצם איזושהו תהליך כזה שיאפשר בעצם גם לעסקים שסוגרים את היום שלהם, במקום לזרוק את המזון, לתרום אותו, בעצם ככה לייצר פה איזושהו מעגל, כמו שקורה היום באמת במוסדות, שגם מצילות מזון עוסקות בזה, ועוד כמה חברות שלקחו על זה אחריות. לצערנו היא חולה ולא תשתתף היום בוועדה, אבל,

ליטל:

אתם בשיתוף פעולה, סליחה, עם רונית אחדות הכהן, שהיא עושה איתה את מועצת המזון העירונית?

אריאל בזיז:

כן, כן, כן, הכל קשור זה בזה.

ליטל:

זה חשוב, אני גם בזה.

דוברת:

גם אני במועצת המזון.

ליטל:

מאוד יפה, מאוד מעניין כש,

אריאל בזיז:

מהלך יפה. אנחנו מאוד שמחים וגאים להיות שותפים בו, ובעזרת ה', אולי ירושלים תהיה העיר הראשונה שבעצם עסקי המזון שלה לא זורקים את האוכל לפח בסוף היום, ותהיה להם איזושהי פלטפורמה שתאפשר להם בעצם לתרום את המזון במקום לזרוק אותו לפח. אז עד כאן דבריי, ונגלוש לדברים. אז בכבוד, נעמי, תודה רבה.

נעמי צור:

טוב, אז קודם כל, תודה רבה שאתם מארחים את הדיון הזה, ועם הכוונה הזו להקים פורום לעסקים ירוקים. משפט אחד או שניים על קרן ירושלים ירוקה. אנחנו עמותה בת 11 שנה, ואנחנו קואופרטיב פילנטרופי של חברים שבעצם ממנים ומכוונים את הפעילות, והרצון להקים את פורום העסקים הוא רצון של אותם בעלי עניין שהם חברים תורמים לפורום. אנחנו עושים הרבה דברים בעיר וגם באזור. הרצון שלי אישית לקדם את הנושא הזה של עסקים ירוקים, הולך אחורה, אני לא רוצה להגיד כמה שנים, אבל הוא יותר מדי שנים. אבל בשלו הדברים, כי הדרג הפוליטי, הדרג המקצועי והדרג האזרחי רוצים פה לפעול ביחד, וזה אומר שהכוכבים מתארגנים לדבר הזה. אז למה

צריך להכיל את המגזר העסקי במדיניות הירוקה של עיר הבירה? מה לעסקים ולזה? קודם כל, עסקים הם חלק מאוד חשוב מהעיר, והחשיבה הזו נכללה בתוכנית העירונית להתמודדות במשבר האקלים. הנה, יושב פה ירון תורן, מהאגף האסטרטגי. אז אי אפשר להתעלם ולעשות עיר ירוקה ושהעסקים יהיו בחוץ, זה משהו שפשוט מתבקש. אנחנו לא היחידים שמתקשים בזה, אבל אסור לנו לא להיכנס לזה. אז בהקמה של פורום של עסקים ירוקים אנחנו נבנה תשתית וניתן הנחיות לעסקים, לאפשר להם לקבל הכרה, מה שאתה אמרת, אריה, תו ירוק, על סמך יכולתם להוכיח שעשו שיפורים סביבתיים וחברתיים בעסק שלהם. ואז הנחת היסוד היא כאן שתושב או תושבת ירוקה, כמו גם תייר או תיירת או עולה רגל או צליין ירוק, יחפש משמעות ירוק בבילוי שלו. סיור, אירוח או אכילה, בעצם יעדיף לרכוש מוצר או שירות, אם אפשר, מעסק שהוגדר באופן פורמלי כירוק, ואת זה נוכל לעשות באמצעות התו הירוק שאנחנו ניתן, ביחד עם הגיבוי הזה שהעירייה עכשיו מושיט לנו יד. במקביל, אבל אני רוצה לספר על שני דברים נוספים שקורים במקביל, שמאוד מאוד מגבים את התהליך הזה. במקביל להקמת הפורום לעסקים ירוקים, קרן ירושלים ירוקה מקדמת שני מיזמים שתומכים בפורום הזה, בכך שיעזרו למשוך לקוחות לעסקים. כי אחד הדברים, למה לקוח ירצה ללכת לעסק. אנחנו מקדמים מפה ירוקה לירושלים, פרויקט של קרן ירושלים ירוקה עם המחלקה לקיימות חברתית של העירייה, בשיתוף עם החברה להגנת הטבע ועוד גופים. ובמפה יופיעו עסקים שזכו בתו ירוק – מסעדות, בתי מלון והארכה, מרכזי מבקרים ועוד, גם חנות למזכרות או כל חנות שהיא יכולה להיות. תושב או תייר ירוק ימצא את כל האפשרויות המתאימות לו במפה הזו, והיא בתהליך הכנה כבר. הדבר הנוסף הוא דרכון ירוק למבקרים בעיר. זה משהו חדשני, כאן אנחנו מציעים הכרה בתייר או תיירת שמעדיפים להשתמש בשירותים ירוקים בביקור שלהם. בעת שאוכל במסעדה שיש לו תו ירוק, המסעדה תוכל לשים חותמת בדרכון, וכנ"ל בית מלון ובית הארחה וגם אתרי ביקור ומקומות כאלה. אנו מכשירים צוות של מורי דרך שיוכלו להביא את התיירים שלהם למקומות והם יחתימו את הדרכונים. כל הדברים האלה,

דובר:

לא דרכונים אמיתיים רק.

נעמי צור:

לא, לא דרכונים אמיתיים, זה דרכונים, המצאה,

ליטל:

לא דרכונים דיפלומטיים גם.

נעמי צור:

זה יופיע הלוגו של העירייה, של כל הגופים המשותפים. נתחיל גם לעבוד עם מגוון הקהילות הדתיות, מקימים שולחן עגול עם כל הקהילות הדתיות, שיציעו את האופציה של העלייה לרגל

ירוקה לקבוצות המבקרים בארץ מטעמן. ופה מילה על עסקי המזון. עסקי המזון תופסים מקום מאוד מרכזי בתחום עסקי האירוח, וזה נוגע למספר תחומים. קודם כל, איך להציל את המזון הטרי שלא נוצל, וזה הדבר שיסמין התכוונה לדבר עליו, היא ביקשה ממני לדבר במקומה. יש חקיקה חדשה בישראל שמאפשר למסור מזון שלא צרכו אותו במסעדה או בבית מלון, ושאינן אחריות ברגע שהמזון עוזב את המקום על מי שסיפק אותו. כלומר, שאני מסעדה ומישהו אכל אצלי, אבל נשאר לי המון מנות בסוף היום, אני יכולה לתרום אותן, בתנאי שלי יש את כל האישורים של משרד הבריאות וכל מה שאני צריכה כדי להיות מקום שמציע מזון לאנשים שבאים. ברגע שהמזון עוזב אותי, את המקום שלי, אני כבר לא אחראית, כי עד עכשיו כולם התאחדו, אם מישהו יקבל קלקול קיבה, אני לא יודעת מה, זה כבר אחריות מי שלוקח את המזון ולא זה שנתן. עכשיו, יש עוד מנגנון שמפתחים, וזה שהמזון שנתרם יוכר כתרומה. זה קצת מסובך יותר, כי משלמים על זה מע"מ.

אריאל בזיז:

מיסוי?

נעמי צור:

כאילו, מוכר כתרומה, לא בכסף, אבל שווה ערך. אבל העסק צריך על הרווח מזה לשלם מע"מ, ואני, אנחנו, אני קיווייתי שדן גינוסר מהקליניקה המשפטית או יסמין יסבירו את זה לעומק, אבל זה בסוף נותן רווח קטן של איזה 5% מתוך התרומה, אבל זה עדיין איזה תמריץ קטן. אבל בינינו, האוכל הטרי זה רק חלק אחד. מה עם הפסולת בסוף היום? בשביל זה סגן ראש העיר אריה קינג, עם תיק התברואה, שמנסה לטפל בפסולת שלנו כמו שצריך, וזה נורא קשה כל השנים. היו פחים חומים, דרך אגב, בכל המסעדות ובתי המלון לפני כמה שנים, לקחו אותם, אני לא הבנתי למה, כי זה מקומות,

כפיר ניימן:

אני אסביר לך למה, גברת. אני אסביר כשיתנו לי לדבר.

נעמי צור:

אתה תסביר, זה יופי. חבל, יכול להיות שצריך לשקול איכשהו להחזיר את זה, ולחשוב מה לעשות, כי זה,

כפיר ניימן:

זה פרויקט שנכשל בכל הארץ, אבל בסדר.

נעמי צור:

נכון, כן. אבל מה שכן, צריך לשים לב שהפסולת האורגנית היא בערך 45% מסך הפסולת, אז זה חתיכת נתח, ואם הולכים על בתי הארכה ומלונות, ומסעדות, אז זה הופך להיות הרבה מאוד פסולת, שהיום יודעים להפוך את זה גם לדלק ולכל מיני דברים טובים וכו' וכו'. וגם שמסעדה תציע

אופציות צמחוניות וטבעוניות בתפריט לאנשים שרוצים לאכול אוכל בריא, ושיימנעו כמובן, כמו שאתה נמנע, אריאל, מכלים חד פעמיים, ועוד כל מיני דברים כמו כל עסק אחר. האם הם ממחזרים את הנייר, ואת כל האריזות ואת כל הדברים? האם הם משתמשים בפח הכתום? לי כואב כל פעם שאני רואה את כל הדברים שלא מצליחים להגיע לפח הכתום, שהיו צריכים להגיע. וגם אני חייבת להגיד דבר שהדאיג אותי, כי יש פרסומת של משרד הגנת הסביבה שמסביר ש80% ממה שנזרק לפח הכתום הולך לתעשייה הישראלית. אולי, אריה, אתה יכול לאמת את זה, כי זה נשמע לי לא מגובה, אבל אני לא,

ליטל:

אבל זה הדאיג אותך.

נעמי צור:

הדאיג אותי, כי למה שיגידו לנו ש80% הולך לתעשייה כשזה לא?

ליטל:

כי את חושבת ש,

נעמי צור:

אה, כי זה נמכר בחו"ל.

ליטל:

כי את חושבת פשוט לא נכון. זה הונאת הציבור, בוודאי.

נעמי צור:

זה הונאת הציבור, להגיד שזה הדבר הכי ישראלי, לשים בפח הכתום וכו'. מישו ראה את הפרסומת הזו?

דוברת:

כן.

נעמי צור:

כן, זה משהו, כן, בכל אופן. אז אנחנו קודם כל שמחים ומודים על כך שהעירייה רוצה להוביל את הנושא הזה איתנו. הנכונות לשתף פעולה, הדרג הפוליטי, הדרג המקצועי, שהוא חשוב, חשוב, חשוב, יחד עם נכונות של העסקים עצמם. ופה, ישראל, יחד עם יערה פרן, שהיא עדיין בחו"ל, הם עשו מחקר מעמיק עם עשרות עסקים בעיר, וגילו הרבה נכונות להיכנס לדבר הזה, להיות חלק מהתהליך,

ונותנים לנו סיבה טובה לקוות שנצליח לקדם את הנושא החשוב הזה בירושלים. ואני לא, אני אמסור עכשיו לישראל, שהוא יציג בקצרה קריטריונים.

אריאל בזיז:

אני אומר רק לפני ישראל, סליחה שאני משנה רגע את סדר היום, פשוט נכנסת לכפיר לו"ז שהוא לא יכול להזיז אותו, אז יישארו פה רויטל ושירן מהאגף, וכפיר רגע ייתן את האינפוט שלו לפני ישראל.

כפיר ניימן:

אין בעיה. אז קודם כל באמת סליחה שאני משבש לכם את הלו"ז, אבל עוד פחות מרבע שעה אני צריך להיות אצל ראש העיר. מה שכן, וחשוב לי להגיד, בגלל שעשינו ישיבת הכנה וכן דנו בנושא הספציפי הזה, רגע, לא סיימתי, אני ארשום, דנו בנושא הספציפי הזה, אמרתי אני גם ארים את הכפפה. מבחינת תקנים, כל מי שמכיר, בסוף תקנים עירוניים או תקנים של קניית שירות, זה מצרך מבוקש, והלוואי ונקרא לזה לכל אגף היה איזה משהו ספיר שאני יכול לתת. אבל יש לנו סטודנט שהוא בתהליך גיוס, ואמרתי שאני מוכן קודם כל להתחיל את הפרויקט הזה.

אריאל בזיז:

סגן ראש העיר ישראל קלרמן ויוחנן וייצמן, חבר הנהלת העיר, מצטרפים אלינו. שלום שלום.

כפיר ניימן:

אני אמשך. אז אני מוכן באמת לתת לסטודנט את התפקיד הזה, כדי שיתחיל להוביל, להניע. בסוף הסטודנט הזה יושב תחתיי מבחינה ניהולית, כמובן שיעדכן אותי, וזה חלק, נקרא לזה משותף, גם מחזיק אותי, זה מהבחינה הזאת. אחרי זה אנחנו גם נבחן, גם מבחינה תקציבית, בסופו של דבר אנחנו גם בשנת צמצום, כמו כל העירייה, אנחנו מבינים את זה, גם התקציב שלי בסוף צומצם באיזה כמה מאות אלפי שקלים טובים. אנחנו ננסה להבין וגם לאמוד את זה, וננסה להבין איך אנחנו יכולים, נקרא לזה להיכנס מתחת לאלונקה, גם עם תקציבים.

נעמי צור:

מצוין. בעניין הזה, כפיר, אנחנו משקיעים די הרבה, ולכן הרעיון הוא מיזם משותף. מה שאנחנו שמים, שהעירייה תשים, זה המתכונת.

כפיר ניימן:

אמרתי, זה המתכונת. אני אגיד את זה הכי פשוט בעולם. גם אם עכשיו תגידי לי לשים עשרת אלפים שקלים, זה משהו שאני צריך להבין איך אני עושה את זה, כי אני כנראה גורע ממקום אחר. אני לא רוצה כרגע להתחייב לתקציב, כי אין מה לעשות, אנחנו צריכים להבין, יש לי גם תקציבים שהם כבר צבועים, כי בסוף אנחנו עובדים על תוכניות עבודה, אבל זה כן משהו שאני רוצה לבחון אותו, ואם

תעבירו איזה אומדן ואיך אתם רואים את הפרויקט, אז אני אנסה להבין ולשתף אותו בשנת 2026, ואם לא, אז ננסה לרוץ עם זה לתוכנית עבודה, גם ל27, אבל הכוונה היא עם אופק קדימה.

אריאל בזיז:

חשוב לומר גם פה בוועדה, וזה אנחנו, היה לנו שיחות הכנה שלנו במובן כל המהלך הזה הוא בעצם לא בא כדי להקשות על עסקים בתקופה כזאת, בטח לא בתקופה של מלחמה ועבודות תשתית שחונקות את העסקים מכל כיוון. כל המהלך הזה אנחנו רוצים לעשות אותו באווירה של תמריץ, זאת אומרת לקדם, לדרבן את השוק לעשות את הצעדים האלה מתוך מקום טוב ולא מקום של חלילה מקל כנגד העסקים, באווירה טובה כדי שהוא יוכל להתקדם. אז התחלנו, כבר יש תקן שיוקצה לדבר הזה וגם תקציבית אנחנו יכולים להתקדם. אז זה ככה, בהקשר הזה. בכבוד, ישראל.

ישראל קלרמן:

עדי, ... בעצם אנחנו עשינו קצת מחקר שוק במודלים האחרים שקיימים בעולם לגבי הקריטריונים לפורים העסקים במקומות כמו בקליפורניה, באירופה, והגענו למסקנה בעצם להתמקד על ארבעה קריטריונים. יש כאן בעצם באמת ללכת רחוק ולשאוף לאפס פסולת, אבל זה ממש מקשה על העסקים, וזה לא הכיוון שאנחנו נלך. רוצים משהו שזה בעצם נגיש לעסקים, אבל בכל זאת משמעותי, כן, שזה לא עובר משהו כזה. אז אחרי שאנחנו מצליחים לגייס את העסקים לתוך הרעיון, אחרי שסקרנו את ה50 עסקים, שליש מהם הביעו עניין, רצו להיכנס לזה, זה עוד שליש רוצים לשמוע יותר, ועוד שליש כאילו,

דוברת:

אדישים.

ישראל קלרמן:

[צוחק].

ליטל:

נפנפו אותו.

ישראל קלרמן:

יפה, כן, תודה.

ליטל:

זה בירושלים?

ישראל קלרמן:

אז בעצם כך זה הולך. אנחנו בנינו טופס רעיון עומק, לדעת איפה הם עומדים כרגע בהתנהלות.

ליטל:

אתם פניתם רק להסכם אוכל או,

נעמי צור:

לא, לא רק אוכל.

ליטל:

אוקיי.

אריאל בזיז:

לא רק אוכל.

ישראל קלרמן:

כרגע זה יותר מתמקד על אגף לאירוח,

ליטל:

אוקיי.

ישראל קלרמן:

זה כולל גם כן בתי בלון, חנויות למתנות, דברים כאלו, אבל לא עד כדי כך, כאילו מקומות של ייצור. ואז בעצם אנחנו נציע להם הצעדים לשיפור בארבע קטגוריות, שאנחנו נעדכן עליהם בהמשך, אנרגיה, מים, פסולת ו [לא ברור] בקהילה.

ליטל:

אוקיי.

ישראל קלרמן:

אנחנו רוצים שהעסק ינקוט בצעד אחד בכל קטגוריות, נראה אותם בהמשך. מעקב, אנחנו נעקוב אחרי התקדמות ונעניק את התו הירוק, אחרי שהם ינקטו בצעדים, ואחרי שנה אנחנו נחזור אליהם ונבקש שהם יתקדמו עוד קצת, כדי שלא יהיה שאננות, שנתקדם לקראת שיפור כל הזמן. אז הראשון זה בעצם חיסכון במים, יש כל מיני דברים שאפשר לעשות, חסכי המים, הברזים, אביזרים, חיבור של חסכנים במים, לא צריך לקבוע את כל הדברים פה, דברים שאפשר, צעדים שאפשר לנקוט בחיסכון במים, אפילו הצמחים שמתאימים לאקלים בתוך העסק, או צמחים שבאמת דורשים המון

מים, ביזור מים, מזגנים, זהו. חיסכון באנרגיה, שאם יש להם מוצרי חשמל בתוך הזה, שזה עונים על צורך אנרגטי גבוה. תאורה יעילה, אם יש להם מקום על גג, לדוגמה, גג סולארי, שיתקינו דבר כזה. עידוד לילדים להגיע בתחבורה ציבורית או דרך הליכה או על אופניים.

ליטל:

רכיבה.

ישראל קלרמן:

צמצום פסולת, שזה בעצם כל מיני, קשור לכל מיני דברים, קשור בהפרדת הפסולת וכל מה שדיברנו פה על הצלת מזון, דרכים שיעזרו להם לכוון את הפסולת שלהם להגיע לקולדפורס, לפסולת אורגנית, שיהיה בזמין גם כן ללקוחות דרך להפריד את הפסולת בלמנות שהם אוכלים. וגם כמובן, הקטנת שימוש בחד"פ.

ליטל:

גם כדי להשיג דוחס אשפה למקומות תעשייתיים.

ישראל קלרמן:

אוקיי.

יוחנן ויצמן:

חס וחלילה. זה סותם את המערכות.

דובר:

לא, לא, לא נכון.

ליטל:

זה ממש,

דובר:

דיברנו עם הגיחון.

ליטל:

כמויות הפסולת בירושלים בפרט עולות,

דובר:

יש כמות עצומה של שמנים.

יוחנן ויצמן:

זה בדיוק, שמנים.

דובר:

מכניסים שמנים, ההתנהגות האנושית, שופכים שמנים.

דובר:

אני רוצה להוסיף משהו על רויטל. כשאני נכנסתי לתפקיד, בסוף אני גם, יש תחתי גם כובע נוסף שממונה על רישוי עסקים, יש גם פונקציה כזאת, אבל חלק מגורמי רישוי שלא היו קיימים זה אגף התברואה. אנחנו הכנסנו אותם, וכל מה שקשור לעסקי מזון וכאלה, הם חלק מהתהליך שהם מחויבים לעבור דרכם, והם בודקים, א', מחזור פחים קרובים, מפריד שומנים וכל מיני דברים כאלה, זאת אומרת, זה חלק מתהליך רישוי עסקים.

דובר:

זה לא אורי גרץ, מהנדס שלו?

דובר:

הוא לא, כן, בגדול הוא נותן את החוות דעת.

ישראל קלרמן:

כל מה שאני מציג פה זה בעצם מבחר של צעדים שאפשר לפרט, שזה לא הכל, ואנחנו נתקדם עם הפורום העסקים, אנחנו רוצים לשמוע על הרעיונות אחרות שאפשר להוציא על העסקים או להתקדם איתם. גם הקריטריון האחרון זה בעצם לחיבור לקהילה, שיהיה להם קשר עם עסקים שהעסקת העובדים מיוחדים או בעלי מוגבלויות, מתמודדי נפש, נגישות לבעלי מוגבלות, שכמה שיותר רכש מספקים מקומיים, שיהיה להם שיתוף פעולה, מיזם, היוון, שעוסק בכלל או משהו שבעצם מגבה את כל התחום הזה, ושימוש במוצרי שכר הוגן.

אריאל בזיז:

שזה, ישראל, אשמח שתרחיב על זה רק.

ישראל קלרמן:

על [לא ברור]?

נעמי צור:

זה שכר הוגן?

אריאל בזיז:

לא שכר הוגן, רק חידוד לגבי מה ספציפית דובר.

נעמי צור:

Fair trade זה מושג שאומר שבכל, לא רק שנגיד המוצר הוא עשוי ממשו סופר ממוחזר ומשהו סופר זה, אבל אולי העסיקו ילדים אי שם בהודו בתת-שכר, בתנאי עבדות, וזה לא טוב. אז כלומר, אם הולכים לעומק בתהליך הייצור, ובדקים את כל המעגל הזה של הייצור, לפעמים מגלים דברים מאוד לא טובים בדרך.

ישראל קלרמן:

יש עסקים שהם כבר עונים על כל מיני קטגוריות הקודמות, ונותנים בעצם, יש אפשרות או לא יכולים בעצם לענות על אחת מהקטגוריות. אז גם הצענו איזו קטגוריה בונים, להשתמש בחומרי ניקוי ידידותיים, [לא ברור] בתפריט, שימוש במוצרים אורגניים, וכל מיני דברים כאלה, שככה בעצם גם כן להתקדם, שגם כן ייחשב להם איזו צעד.

ליטל:

למה ש, אני שואלת שאלה של הפרקליט של ההוא, של השטן. זה המון פעולות לעשות, אם אתה רוצה להפוך.

ישראל קלרמן:

אני לא רוצה הכל.

ליטל:

לא.

ישראל קלרמן:

אני רוצה את כל קטגוריה וקטגוריה.

ליטל:

כן, אני את יחס לזה. זה סך הכל התארגנות, כי אם היא לא מהותית, משמעותית, אז זה לא באמת עסק ירוק. אני שואלת, מה הוא מרוויח מזה, שמה, ברגע שיש לו את התו הזה, אז מה, אז זה נחשב ליותר אטרקטיבי בעיני אנשים, באיזושהי צורה? מה הוא מרוויח?

נעמי צור:

אני רוצה לענות.

ליטל:

אני עסק, מה אני מרויחה מזה שמתנוססת?

נעמי צור:

אני ניסיתי לרמוז. יש שני צדדים למטבע הזה. העסק הופך להיות ירוק, אבל הצרכן צריך לדרוש את העסק הירוק. ולכן החיבור עם התיירות, כי אנחנו יודעים שהרבה תיירים נכנסים, הם כאלה שישמחו לחפש משהו שיש לו תו ירוק ומשהו שיש לו, ואנחנו מלווים בזה, מלווים אותם עם הדרכון הירוק, שאם הם בחרו את העסק הירוק, אז הם יוכלו לקבל תעודה על כך, אז אנחנו כאילו מצ'פריס ומתגמלים, וזה משהו שצריך לבנות. עכשיו, בהרבה מקומות בעולם, אני, כשאני נוסעת בעולם, אני מחפשת מסעדה טבעונית עם דירוג, אני לא יודעת מה, לא רק כי אני רוצה לאכול כשר, אבל שנית כי אני גם אוהבת לתמוך במקום כזה, ואני רואה שהמקומות האלה מלאים, הם מלאים והם מושכים אנשים, ואנחנו צריכים לפתח את האתוס הזה פה, אין סיבה שלא. אנחנו מסוגלים.

אריאל בזיז:

אני גם אגיד שהתו הזה הוא בסגנון התו מילואימניק שאנחנו המצאנו לפני כמה חודשים, בעצם עסקים של מילואימניקים, נתנו להם תו, שזה עסק של מילואימניק. זה עזר, זה נחמד יותר לגלות, זה בן אדם שעובר ליד זה, ואללה, בא לך לחזק דווקא את העסק הזה.

יאיר קמייפד:

אני אתן לכם נתונים מעבודות עומק שנעשו לא בארץ, בחו"ל. האוכלוסייה בעולם דורשת את הדברים האלה ומחפשת אותם. זאת אומרת, עסקים שבהם יש הגדרות סביבתיות מוגדרות, אפילו בתפריט עצמו הם מגדירים את עצמם. עכשיו חזרתי, יש טראפיק גדול יותר של צרכנים. זו תופעה קיימת, בארץ עוד לא נעשו סקרים, אבל אני בטוח לחלוטין שיש פה פלח שוק לא קטן, שיעדיף כשהוא יבחר מסעדה או בית מלון, או אפילו ללכת לקנות ציוד, שזה חשוב לו.

אריאל בזיז:

תום, מה דעתך על הנושא? תום, חבר'ה, בעלים של מסעדת ג'ירה, מסעדה הודית פה במרכז ירושלים.

תום (מסעדת ג'ירה):

תראה, יש לי הרבה זוויות על הדבר הזה, כי אני בעצם חי את העניין הזה בצורה לא ממוסדת. ואחד הדברים שיש לי בראש, וזה חשוב לשים אותו על השולחן, עסק ירוק זה עסק שהוא רווחי יותר, וזה מה שצריך למכור. עכשיו, אני אתן כאלה דוגמאות קטנות וזה דברים שאני למדתי על צריך כזה בדרך הקשה. אבל בדיקה פשוטה של חשמלאי בבית העסק, כשהוא בודק את הצריכת חשמל של מקררים, מקפיאים, יכול לעשות הבדל של אלפי שקל בשנה, וזה משהו שצריך לחנך.

ליטל:

זה חוסד.

תום (מסעדת ג'ירה):

זה חוסד.

ליטל:

כי מה עושים, סתם מסקרנות, כי מה עושים?

תום (מסעדת ג'ירה):

כי,

ליטל:

כי מה מתקנים?

תום (מסעדת ג'ירה):

לא, לא עניין שמתקנים. הרבה פעמים מקררים ישנים, מדחס ישן,

ליטל:

אוקיי.

תום (מסעדת ג'ירה):

צורך המון חשמל.

ליטל:

נכון.

תום (מסעדת ג'ירה):

לא מנקים את המעבד של המקרר, לא מנקים מזגנים. כאילו הדברים האלה, ואני חושב שזה מה שצריך למכור. כאילו אני יודע שאני מבחינתי, שוב פעם, למדתי את זה כי התעסקתי עם הידיים. כל הדברים האלה באופן כללי, ריהוט ודברים כאלה, זה גם דברים שאני משפץ, דברים שאני עושה. וגם העסק עצמו, שלי ספציפית, זה עסק שהוא מקיים את עצמו במובן הזה שכל חומרי הגלם נכנסים אליי, הכל מייצרים אצלנו, כל התערובות תבלינים, ככה גם נותנים פרנסה לכל מיני אוכלוסיות שוליים שונות. אז כאילו הדברים האלה הם קורים אצלי באיזו צורה לא ממוסדת, אבל אני חושב שיש, שזה הדבר שצריך למכור אותו לעסקים יותר מכל דבר אחר.

אריאל בזיז:

זו זווית קריטית של מי שמתעסק בנושא.

תום (מסעדת ג'ירה):

כן.

אריה קינג:

לא, אבל אני רוצה לומר, קודם כל אני מאוד תומך בזה, במיוחד במה שאמר תום, לשאלה מה יוצא. יוצא פשוט, זה ברור לי שבסופו של דבר העסק צריך להרוויח יותר מזה, ואנחנו צריכים לעודד את זה. אני אתן דוגמה בנושא של המיחזור של חומרי בניין, להבדיל. אנחנו הכנסנו, לקח זמן בעניין להבין את זה, אבל המכרזים של עיריית ירושלים, אין שום סיבה שכמו שהכנסנו אלמנטים של מי שהיום רוצה למכור לעירייה כל מיני אגריגטים לתשתיות, לשבילים, אם הוא משתמש בחומר ממוחזר הוא מקבל עדיפות על פני אחד שהולך וחוצב עכשיו יער או כורת יער או קורה איזה סלע באזור בית שמש, אנחנו נותנים נקודות תיעדוף למי שמשמש בחומר ממוחזר, זה נכנס כבר לוועדת מכרזים. לכן אני חושב, אפרופו, אנחנו כעירייה, ואנחנו מוציאים עכשיו מכרז למי שמספק לנו כל מיני דברים, מאוכל ועד לרמה שקונים ירקות ופירות וכדומה, וגם אוכל מוכן, הוא משהו שנמצא בתוך התו תקן הזה. זה יהיה מסר לכל ה, זה לא בהכרח שהוא יזכה, דרך אגב, אבל במכרז,

אריאל בזיז:

כמו שהתו ירושלמי, לצורך העניין.

אריה קינג:

בדיוק. עכשיו דבר אחד, זה מסר. המסר הוא הרבה פעמים עושה את מירב העבודה יותר מכל הסברה אחרת, כשאנחנו מתעדיפים את זה, גם מי שלא חשב על זה עד עכשיו, פתאום הוא מתחיל לבחון את הדבר הזה. דבר אחד. דבר שני, אני חושב, אבל גם שלנו כעירייה יש הרבה מה להשתפר בנושא הזה, כדי להפוך יותר עסקים לעסקים שבאמת, לא כי יש להם תו תקן, אלא באמת, גם אם אין להם תו תקן, שיהיו יותר ערניים לחשיבות של המיחזור. ואני העליתי את זה גם בוועדה האחרונה של, לא, איפה העליתי את זה, אה, העליתי את זה בוועדת כספים, בוועדת כספים האחרונה, שאישרנו את תקציב העירייה, שבמזרח ירושלים בדפנישן, ואלדד יכול להעיד לי פה מאחורה, אין קרטוניות. אין קרטוניות. עכשיו, זה חוק שמחייב עסקים מסוימים שיהיה להם קרטוניות. במזרח ירושלים אנחנו כעירייה עוצמים עיניים. עכשיו, מה התוצאה של זה? באה עכשיו התברואה, ואני אומר לך כמחזיק תיק תברואה, בגין כל ישיבה, כל פעילות שיש לי עם גיל זה עולה, גיל גורני, מנהל אגף התברואה. מגיעה משאית, מרימה עכשיו מכולה, והמכולה, במקום שתשקול, במקום שהוא יפנה עכשיו 16 טון, הוא משנע בערך 3 טון, 4 טון.

דובר:

כי קרטונים מעלים את הנפח.

אריה קינג:

למה? כי הקרטונים תופסים את כל הנפח, למעלה זורקים עוד כמה. עכשיו מה שקורה כתוצאה מזה, התושבים זורקים את השקיות על המדרכה, כלומר על התברואה זה מעמיס, יותר טאטוא, כי יש יותר זבל ברחוב, כי המכלים מלאים, המשאית נוסעת על פארש, סתם, סתם, והקרטונים שיכלנו למחזר אותם לא ממוחזרים. ולכן אני חושב שגם, זה רק דוגמה, דוגמה אחרת, אדר יוכל לפרט על זה הרבה יותר, זה נושא של מה שגם אמרת לגבי תיקונים וציוד חשמלי. אנחנו כעירייה צריכים, אנחנו יש לנו, חתמנו על הסכם עם תאגיד מים, למחזור כל ה, נקרא לזה הציוד האלקטרוני, וזה הרבה יותר מאלקטרוני. איפה אנחנו מעודדים את זה? איפה אנחנו באנו לבתי חולים? ולבתי מלון ולמסעדות ואמרנו להם תשמעו, שימו אצלכם ברחוב, בעסק או לא משנה מה, ואנחנו נעודד אתכם. אני כמחזיק תיק מינהלים קהילתיים הצעתי, ותבינו כמה אנחנו בפער, והציבור לא מבין את זה, אני הצעתי, פה ישבנו, אמרתי לכל מינהל קהילתי אם אתם תחזיקו בן אדם במינהל הקהילתי שכל ענייני זה לאסוף את הציוד האלקטרוני, אני אממן אותו. ומה הייתה, התאגיד יבוא וישקול כל פעם ועל כל כמה, 900,

דובר:

700.

אריה קינג:

קילו?

דובר:

טון, 700 שקל.

אריה קינג:

על כל טון שמפנים מהשכונה, המינהל הקהילתי מקבל 700 שקל. אף מינהל קהילתי לא הרים את הכפפה, לא ראה בזה חשיבות, לא ראה בזה עניין. הם לא הפסידו בזה, רק אמרנו קחו, אני מממן לכם את החצי משרה הזאתי, מה יבואו יפנו לכם, וזה לא קרה. אני חושב שאנחנו עושים את זה גם מול בתי העסק, לעודד אותם. כי תבין, כשאנחנו מדברים על ציוד אלקטרוני, מצד אחד, וקרטונים, תבינו איזה מאסה של פסולת לא מגיעה לגרינט בסופו של דבר, או לא,

אריאל בזיז:

איך אתה רואה את זה, בקטע של האנרגיה, איך אתה רואה את בעלי העסקים, איך הפעולה תהיה, בעל עסק שאוסף אצלו כמה שיותר את זה, ומתי שהוא אומר שיש לי מספיק ותבואו לאסוף, איך אתה רואה את זה עובד?

אריה קינג:

אלדד יוכל לפרט איך עושים את זה, כי הם מביאים מכולה יפה, לא מכולה מכוערת, זה נראה משהו נחמד כזה לסוללות, משהו אנושי יותר מסתם איזה פח אשפה, והם דואגים להכל, גם מביאים לך את זה, גם מציבים לך את זה, גם מפנים לך וגם משלמים לך. הכל. אין לך מה להפסיד. לכן אני אומר, אם יש אזור מסוים שעושים דבר כזה, אין סיבה שאנחנו כעירייה לא נעודד את בתי העסק ובצורה הזאת, כמו שאמרתי, אנחנו נתמרץ אותם כלכלית אפילו, ונגיד מספיק שיש לנו שמונה עסקים כאלו שהם שותפים לאיזה מכולה כזאת, ויחלקו את הרווחים שלהם בדבר הזה.

אריאל בזיז:

קודם כל, תודה רבה, אריה. אני מציע דבר כזה. קודם כל, לגבי העדפה של עסקים בוועדת מכרזים וכל זה, אנחנו, בואו נחליט שאנחנו מנסים פיילוט שלושה חודשים את התו הירוק, נראה שאנחנו מצליחים להחדיר את זה לשוק כמו שצריך, שיש עסקים שנרתמים, ואפילו נתחיל לעבוד ביחד להכניס את זה כאיזושהי העדפה בוועדת מכרזים, וזה אחלה של רעיון. כן, זה גם לא מחייב, זאת אמירה טובה של העירייה על הדבר הזה.

ישראל קלרמן:

זה אחד העסקים שיציע גם כן בתחום של שי לחג. גם כן.

אריאל בזיז:

זה לא עולמות שלנו כבר.

ליטל:

זה היה המלצה.

אריאל בזיז:

כן.

אריה קינג:

זה הרעיון. דרך אגב, עושים את זה. ראש העיר, יש את זה, לפחות הייתה תקופה שבאמת נתנו, מי שהשתמש, היה פה שי שהיו נותנים של בית עסק, שכחתי את שמו, שהוא כן התעסק בנושא של מחזור, וזאת הייתה תקופה כזאת, עכשיו אני כל הזמן זוכר, לא חושב אפילו, היה דבר כזה.

אריאל בזיז:

ובקשר לאנרגיה, זה גם כן רעיון טוב.

ליטל:

גם אתה יכול.

אריאל בזיז:

ואני מציע, אני מציע אבל שקודם כל אנחנו נשמע את אלדד, תיכף הוא יסביר לנו איך הדבר הזה עובד, בוא תצטרף אלינו, בבקשה, אבל גם הפרויקטור שלנו לתוך האירוע הזה, אנחנו נצטרך לשלב אותו ב, שישים לו בראש את הדבר הזה, לא יודע, איך מעסיקים גם את האנרגיה, אם הם יכולים להרוויח מזה כסף, אדרבה.

ליטל:

אני ממליצה לך, אריה, להכריז על שנת 2027, יחד איתם, על שנת, ואז נעשה שיתוף פעולה עם התיירות בזה. וגם בסוף לייצר איזושהי, לא תחרות ממש, אבל בהחלט איזושהו אירוע שבו מעניקים לאלה שהצטיינו והתבלטו במיוחד, לפי תחומים, מלונאות וצימרים וכאלו לינה, שזה יותר אנחנו, נגיד, והתיירות זה אתם יותר למסעדות, זה תחום מאוד חזק בעיר, הוא גם מאוד תיירותי, ועוד תחום נגיד שאתם תגידו לנו, אני לא יודעת על מה אתם ממליצים, אבל איזה שלוש קטגוריות. את לא, אני לא אוהבת להגיד תחרות, כי זה באמת מצחיק וזה לא מתאים, זה אבל בהחלט לכל האנשים. אבל כן, לייצר את שנת הפיילוט הזאת, כמו שאתה אומר פיילוט, אבל לעלות מדרגה בשנת 2027 או 2028 אפילו.

אריאל בזיז:

אנחנו נוציא את הפיילוט ב-26, וכדי שאנחנו נוכל ב-27 לגדול

ליטל:

במכרזים אמרת,

אריאל בזיז:

לא, זה,

ליטל:

כן, אני מדברת על,

אריאל בזיז:

אני מניח שזה לא ייקח לנו בהינף יד לעשות את זה, אבל,

ליטל:

זאת אומרת, עד אז אתה מריץ כבר פיילוט, כבר יהיה לך מדדים, ואז אתה מכריז בשנת 2027 או 2028, לא משנה, או חציון שני, כשנת עסקים ירוקים או משהו כזה, שם יפה יותר.

אריאל בזיז:

נקווה שלא יהיה לנו איזה צורך שיפול עלינו ואנחנו נצטרך להחליט על שנה אחרת.

ליטל:

אני כאילו אומרת,

אריאל בזיז:

לא, לא.

ליטל:

איך הם ממתגים את זה, כך שגם נהיים מחויבים. זה לקשור את המרכיבים האיכותיים של הדבר הזה.

אריאל בזיז:

אני לגמרי איתך. איתנו אלדד מזרחי, מאגף התברואה.

אלדד מזרחי:

כן. מנהל מחלקת מיחזור.

אריאל בזיז:

מנהל מחלקת מיחזור, איש שאנחנו צריכים כאן לגמרי, אז תודה שאתה איתנו.

ישראל קלרמן:

ספר לנו על הפחים הירוקים.

ליטל:

החומים.

ישראל קלרמן:

חומים.

אלדד מזרחי:

יש הרבה מה לדבר על מיחזור, גם על הפחים החומים, וגם מה שמחזיק תיק התברואה, אריה קינג, שהוא מלווה אותנו, אמר על הקרטוניות במזרח העיר. יש פה, יש קצת קרטוניות במזרח העיר, ויש גם סוגיה של אכיפה, אבל היום בחרתי לדבר על הנושא של פסולת אלקטרונית.

נעמי צור:

פסולת מה?

אלדד מזרחי:

פסולת אלקטרונית.

ישראל קלרמן:

מה זה כולל את זה? כאילו, זה כולל,

אלדד מזרחי:

זה משהו שהיא מקום,

[מדברים ביחד].

ליטל:

טרנזיסטורים, רדיו, כל מה שיש פה,

[מדברים ביחד].

ליטל:

כולל סוללות?

אלדד מזרחי:

רק זרם חשמלי.

ליטל:

כל מה שיש בו פעם זרם חשמלי.

אלדד מזרחי:

הסיבה שרציתי לדבר על פסולת אלקטרונית, אני רוצה להתמקד בנושא ולא במיחזור, זה מה שאריה אמר, יש חוק. יש חוק של פסולת אלקטרונית. בחוק כזה אסור, למשל כבל כזה אסור לזרוק לפח אשפה. אסור, זה עבירה על החוק. עכשיו, כל עסק שמוכר ציוד חשמלי / סוללות, חייב להתקשר עם תאגיד מוכר בשביל למחזר את הפסולת האלקטרונית, זה לא המלצה, זה חובה בחוק. אנחנו מבקשים לסכנן את זה בתהליך הרישוי. שלחתי לעדי היום איזה סרטון קצר בנושא. אבל בלי קשר לסרטון, אם אין זמן, אין זמן, חייב שכל עסק שמוכר מכשירי חשמל יהיה בקשר עם תאגיד מים. אריה מלווה אותנו, היינו גם בפגישה ביחד עם התאגיד, הוא מציג לנו את כל הנתונים שיש פה של

האיסוף, יש חוק של הפסולת האלקטרונית, הוא מחולק לארבעה חלקים, לא המקום פה להרחיב, אבל זה מה שהייתי מבקש, שכל עסק שמוכר ציוד חשמלי או סוללות, יחויב להתקשר עם תאגיד מוכר.

ליטל:

אבל מה הרעיון? אני לא מצליחה להבין.

אלדד מזרחי:

זה החוק.

ליטל:

לא, בסדר. אני רוצה לשאול שאלת הדיוטה. עסק שמוכר עכשיו מכשירים חדשים, אלא אם כן הוא עושה ברטרים, כאילו מחליף ישן וחדש, אז בדרך כלל אף אחד לא, צריך להשליך את זה או להטמין את זה. להפך, אני אומרת שכל מיני עסקים שמשתמשים בציוד חשמלי, שהוא התכלה או התבלה או התקלקל, אני למשל, אני לא יכולה לזרוק, והבעל שלי, תני לו רק לזרוק מכשירי חשמל ולקנות חדש מיד, אז אני תמיד מתקנת ותמיד מכירה את המעבדות וזה, כי באמת, לאן זה הולך הרי. לכן אני אומרת, אפילו פלטה של שבת שעכשיו התקלקלה, אז ישבתי וחיברתי, אז אני רק אומרת, אין לי איפה להשליך, שתדעו, בשכונה שלי,

אלדד מזרחי:

איפה את גרה?

ליטל:

שהיא שכונה מאוד מתקדמת יחסית במיחזור, רמת דניה. יש לי הכל, יש לי אפילו לא רחוק מביתי. זהו, פעם היה לנו כזה מעין מיכל ארוך כזה, עגול, גליל, שהיה מחובר לאחד מהכתומים או אפורים, והיינו שמים בטירות.

אריה קינג:

סוללות הרי.

ליטל:

סוללות. אבל רק להגיד שאפילו בגדים יש, יש הכל, אפילו קרטוניה, אבל אין, וזה כל פעם מטריף אותי כשאני רואה איך שמים מיקרוגלים.

אלדד מזרחי:

יש לך בעירייה,

מאיר:

אפשר להציע בהמשך להצעה שהצעתם במכרזים של העירייה, אני אציע משהו במכרזים של העירייה. עירייה מתקשרת עם הרבה מאוד קבלנים שעושים שיפוץ מטעם העירייה. תכניסו בתוך המכרז חובת הוכחה להביא צטל למה שנקרא מתמיר, שאותו קבלן שביצע עכשיו שיפוץ בגן ילדים ובית ספר, החליף מזגנים, כמו שיש בטופס 4, פינוי פסולת, להכניס חובה במכרזים לקבל את זה.

אריה קינג:

חד משמעית.

מאיר:

פשוט, קל, ופתאום תראו שיש התיישרות.

אריה קינג:

וגם רווחי בשבילו.

מאיר:

גם רווחי בשבילו, נכון.

אריה קינג:

זה WIN WIN WIN.

מאיר:

ממש להכניס במכרז, זה דבר פשוט. זה לא נקודות, חובה להביא אישור שאת הפסולת האלקטרונית של השיפוץ שלו, ויש לו הרבה פסולת אלקטרונית, הוא העביר לתמיר או לגוף אחר.

אריאל בזיז:

תמיר זה חוק כתוב.

מאיר:

כן, שגוף שבעצם מורשה על פי חוק לקבל, ואז יש מערכת ניהולית.

ליטל:

מה החוק, אגב, לגבי מקררים?

אלדד מזרחי:

אותו דבר.

אריה קינג:

אין הבדל.

ליטל:

אין הבדל?

אריה קינג:

חייב להוריד.

אלדד מזרחי:

חייב להוריד, חייב לקחת את המקרר.

ליטל:

בדיוק. אז זה חוק?

אלדד מזרחי:

זה חוק. זה החוק.

דוברת:

אריה, מה אמרת, שמקרר הוא חייב לקחת?

יוחנן ויצמן:

הוא חייב על פי החוק לקחת.

[מדברים ביחד].

נעמי צור:

אני החלפתי כיריים.

[מדברים ביחד].

אריאל בזיז:

אני רק רוצה שנשאר בפוקוס, לפי הסדר יום שלנו אנחנו, רגע, אני רוצה רגע שנראה סרטון שאלדד ביקש לראות בקשר לזה, אם אפשר להפעיל אותו רגע.

נעמי צור:

נגיד בעניין מה שאת אמרת, אלה, שכל הדברים האלה צריכים להופיע במפה הירוקה, את לא יודעת איפה למצוא את זה, צריך לראות הנקודות מסומנות.

ליטל:

זה פנטסטי.

נעמי צור:

לידיעת הציבור.

דובר:

יש באתר.

ליטל:

אני גם לקחתי על עצמי להיות פעילה בזה.

נעמי צור:

זה יהיה אבל עתיקה.

אריאל בזיז:

חברה, זה הסרטון.

[הקרנת סרטון].

ליטל:

שלנו, של העירייה?

דובר:

[לא שומעים].

ליטל:

של התאגיד?

[המשך הקרנת הסרטון].

ליטל:

חייבים לחזור למערות.

[המשך הקרנת הסרטון].

ליטל:

בלי חשמל.

[המשך הקרנת הסרטון].

אריאל בזיז:

בקשר לזה, אריה, אני מציע שאולי,

אריה קינג:

זה WIN WIN.

אריאל בזיז:

אני אפילו עכשיו בדיוק שאלתי את אלדד אם אפשר להזמין מהם, זה לא מסביר יותר טוב, זה יכול להניע אותם בציבורי, במרכז העיר שיהיה כמו שצריך.

אריה קינג:

כן. הצבנו את זה, נראה יפה, זה לא איזה פח, זה משהו יפה, צבוע, עם ציורים, זה מושך.

אריאל בזיז:

אני אשמח.

[מדברים ביחד].

אריה קינג:

אפשר לבדוק את זה. אין את זה הרבה,

נעמי צור:

במרכז העיר?

אריה קינג:

כי לא דורשים את זה.

אריאל בזיז:

חברים, אנחנו רוצים לעמוד בזמנים.

דוברת:

יש את הסוללות, ודיסקים CD, והכל, זה הכל ביחד, ואני רואה שאנשים זורקים בפנים הכל.

אריה קינג:

זאת בעיה, את צודקת, ולכן, את צודקת, את צודקת.

דוברת:

בסופו של דבר אין מערכת אכיפה, אז אנחנו יכולים,

אריה קינג:

קודם כל, את צודקת, אחד הבעיות זה שאנשים, אם מניחים את זה במקום שאין עליו משהו שלוקח עליו אחריות, אז זה הופך להיות כמו שאת מתארת. ואני הולך לחומת שמואל, במינהל הקהילתי, ששמה זה נמצא, והם לקחו את זה מיוזמתם, הם כאילו, אחרי ששיקפנו את המטרה, ותראו, יש משהו שזה... .

[מדברים ביחד].

אריאל בזיז:

מה השם רק?

ירון תורן:

ירון תורן, מאסטרטגיה. אז קודם כל אנחנו בממשק כמובן עם הרשת הירוקה ועושים כל מיני דברים, מגישים גם קולות קוראים לHorizon Europe, גוף המחקר האירופאי.

אריאל בזיז:

אבל הוא גם אותו מינהל, אז יהיה קל לשתף פה פעולה.

ירון תורן:

מה זה?

אריאל בזיז:

אבל הוא גם אותו מינהל, יהיה קל לשתף פה פעולה.

ירון תורן:

אני אגיד ככה, יש שתי תוכניות אב שנכתבות כרגע בעיריית ירושלים, תוכנית אב לאנרגיה ותוכנית אב לפסולת. תוכנית אב לאנרגיה, אני אגיד רק במשפט, שכל מי שיצליח לחסוך אנרגיה, לחסוך חשמל, יקל עלינו בשני מובנים. יש לנו בעיה של סטרום, ויש לנו בעיה של שוק. סטרום זה אומר שהרשת עמוסה, והיא הולכת להיות יותר ויותר עמוסה ממש בשנים הקרובות, ואנחנו לא מייצרים מספיק אנרגיה מתחדשת פה בעיר כדי לגבות את זה ולמנוע את זה, וגם המדינה לא מצליחה לעמוד בגידול בגלל גודל האוכלוסייה ובגלל הצריכה המתגברת של חשמל. רכבים חשמליים, לא נלאה אתכם, אבל ככל שהיינו יכולים לייצר מצב של יעילות אנרגטית בעסקים, ה-WIN פה הוא לעירייה, לא לעירייה, אלא לעיר.

אריאל בזיז:

התשובה במשפט גם, יעילות אנרגטית, יותר קל לשווק את זה החוצה, כי זה,

ירון תורן:

יעילות אנרגטית זה לא אומר שמייצרים למשל חשמל סולארי בהכרח, לא לכל עסק יש גג, לא לכל עסק יש מקום בשביל רוח. יעילות אנרגטית זה המון דברים, אפשר להתעסק בהם, ובסופו של דבר לדעתי יש להם ROI, Return of Investment, אתה משקיע ואתה מחזיר את זה תוך איקס זמן, וזה כדאי לעסק וזה כדאי לעיר, פחות לעירייה. אבל עכשיו אני עובר לפסולת. פה אנחנו שחקן, פה כל עסק שמצליח לעשות את הדברים שחלקיכם דיברתם עליהם, אני רוצה דווקא לפשט אותם ולא זה, חוסך כמובן למדינה, לעולם, ליקום, וואטאבר, הכי ירוק שיש, אבל הוא חוסך לעירייה המון. היום עיריית ירושלים מוציאה כל שנה כ-536 מיליון שקל, כל שנה, על פינאי מ-A to Z, מפה עד FA. מה קורה ל-90 ומשהו אחוז מהזבל? נזרק בנגב, זהו, בטירות מחלחות, כל מה שאתם מדמיינים נורא ואיום, זה מה שקורה היום ל-90 ומשהו אחוז, אולי אריה יודע נתון יותר מדויק ממני כרגע, אבל זה ציטוטים מהעבודה.

אריאל בזיז:

נכון גם להיום?

אריה קינג:

בטח.

ירון תורן:

לגמרי. חד משמעית.

[מדברים ביחד].

ירון תורן:

גרינט התחיל עם יומרות נפלאות ויש בו דברים נהדרים, אבל יש בו באגים בירוקרטיים שלא בהכרח אפילו אשמת גרינט שמייצרים למצב את הסיטואציה הבאה. הפסולת האורגנית, אותם 45% שנעמי הזכירה קודם, כן מופרדת בגרינט.

אריה קינג:

נכון.

ירון תורן:

כשמפרידים, לא הכל בכלל מגיע להפרדה בגרינט, כי הוא לא עומד בעומס הכללי של העיר. מה שכן מופרד, אתם יודעים מה עושים עם הפסולת האורגנית הזאת?

דובר:

הולכת לאותו מקום.

ירון תורן:

כלום. היא הולכת לגבעה ליד. למה? כי יש בה חלקים שכשאתה עושה הפרדה בקצה בגרינט, אתה לא יכול להפריד אותם, וזה לא יוכל לשמש אותך לחקלאות, ולכן זה בעצם פסולת. למה אני אומר את זה?

אלדד מזרחי:

היא עוברת טיפול מסוים.

ירון תורן:

אני,

אלדד מזרחי:

מאדים אותה, נכון, זה לא חוזר לאתר.

ירון תורן:

כל המידעים האלה הם מידעים שכולנו, כולל גילי, כולנו, כולל אתה, לפחות נגענו בהם. יכול להיות שיש ויכוח על דברים אקרוטקטיים קטנים, אבל אין ויכוח על זה שיש הוצאה משוגעת של מעל חצי מיליארד שקל בשנה על פסולת. ההערכות הן שאנחנו נגיע תוך 15 שנה לבין 1 ל-3 מיליארד שקל הוצאה, אם אנחנו בעסקים כרגיל, אם אנחנו לא עושים כלום. ופה לעסקים יש אפקט משוגע, הרבה יותר גדול מאשר לבתים. עסק, יש לנו את ה-300-400 הענקיים, את הכמה אלפי גדולים, ואז את העשרות אלפים, שזה מושיקו עם המחשב בבית והוא פחות מעניין אותנו, עם כל הכבוד. ב-400 הגדולים האלה, אפילו אם נצליח אצלם להכניס דייג'סטור לכל עסק, דייג'סטור אומר שאני לא

עושה קומפוסטציה, לוקח את האורגני, מכניס לאיזה מין, לא משנה, מכשיר שיודע לעכל את הדבר הזה ולהוציא בסוף נורא מעט מוצק והמון מים שמותר להם ללכת לביוב, השקעה יחסית נמוכה, תועלת מטורפת.

אריאל בזיז:

מה זה השקעה נמוכה?

ירון תורן:

לדעתי דייג'סטור תעשייתי עולה עשרות אלפי שקלים עד מאות אלפי שקלים. ככל שהעסק גדול יותר זה גם חוסך, זה יכול לחסוך לנו. אבל, כדי שזה יקרה, רגע, רגע, אתם דיברתם על פחים חומים, אנחנו צריכים להחזיר תקינה שירדה בערך לפני עשור. העסק יסתכל על זה, יגיד, אה, אתם רק מטריחים אותי יותר, מה אתם עושים לי? אנחנו טוענים שאפשר לעשות את זה, זה כתוב כבר בהמלצות הבסיסיות של העבודה. אם אנחנו נעשה את זה נכון, העסק לא יפסיד שקל, והעירייה תרוויח הון תועפות והסביבה תרוויח בטירוף. בפסולת יש המון המון מה לעשות, העסק יהיה ירוק יותר לקבל את התעודה, העסק לא יפסיד כסף, העירייה תרוויח הון עתק שיצא על דברים טובים אחרים.

אריאל בזיז:

איך אתה נותן מענה לזה שזאת השקעה ראשונית של עשרות אלפי שקלים?

ירון תורן:

למשל, אם אני יודע להסביר ולתאר את ההחזר, או לחליפין להגיד לעסק, חביבי, אנחנו חוזרים למצב שבו אתה חייב להפריד, אוקיי, ואני איצור מולו מנגנון כלכלי משפטי מסודר, הוא לא מפסיד, אם כי יכול להיות שהוא יצטרך בעסק ענק להפעיל פועל אחד או כמה פועלים שעובדים במקביל, כדי באמת לזרוק לשני פחים או לשני שוטים או לדייג'סטור ופח וכן הלאה. הדברים האלה,

ליטל:

זה הדרישות שלנו ברישיון עסק.

ירון תורן:

רגע. אז רישיון עסק, הייתה לנו שיחה מעניינת איתכם, ואתם אמרתם שרישיון עסק מתחדש פעם בשלוש שנים.

ליטל:

זה בעייתי, אבל,

דוברת:

לא, או חמש או עשר.

ליטל:

צריך לבחון את זה.

ירון תורן:

אז את זה לא הכרתי. גם הגדולים?

ליטל:

כן.

ירון תורן:

שלוש? סליחה, לא הכרתי.

דוברת:

חמש, עשר.

ליטל:

כאילו, זה היה שינוי בחוק ב-2018.

[מדברים ביחד].

ירון תורן:

אוקיי. ככל שאנחנו יודעים לדבר עם העסקים, אני

אריאל בזיז:

רגע, אני, רגע. רגע, שנייה, אני רוצה,

ירון תורן:

זה מעניין מאוד.

אריאל בזיז:

רגע, שנייה. אני רגע רוצה להוריד מהפרק כל הקשחה ביורוקרטית, אוקיי, כרגע, לעת עתה. בסדר. אנחנו, בהגדרה, אגב, קידום עסקים הוא לא יקשה בתקופה כזאת על העסקים, בתקופה כזאת, אנחנו מ-2020, אנחנו בלופ נורמלי, עסקים פה סוגרים כל שני וחמישי, מלחמה, מילואים, לא חסר

פה צרות, אנחנו, שוב, אמרתי בתחילת הוועדה, אנחנו לא מחפשים הקשחות ביורוקרטיות, כי א', אנחנו לא מעוניינים בכך, ואנחנו כאן כדי למצוא את הדרכים כדי לרתום את השוק לתוך הדבר הזה. אז אני מסכים איתך, אני לא יודע לכמה, באמת אני אומר,

ירון תורן:

בקטנה, עזריאלי עושה את זה בחינם, בלי שאף אחד מבקש ממנו.

אריאל בזיז:

מי? מי?

ירון תורן:

הקניון הגדול בירושלים.

אריאל בזיז:

לעזריאלי יש משאבים, אני לא יודע, אני חושב שלרוב עסקי הרחוב בירושלים, לרוב עסקי הרחוב בירושלים, אני לא חושב שיש להם כרגע,

ירון תורן:

400 עסקים הגדולים ביותר בעיר,

אריאל בזיז:

בסדר, זה אירוע אחר.

ירון תורן:

ההשקעה הספציפית שלהם היא,

אריאל בזיז:

אולמות אירועים, מפעלים, עטרות, זה משהו אחר.

ליטל:

לא מהקטנים.

אריאל בזיז:

זה משהו אחר.

ליטל:

הוא לא מדבר על הקטנים.

ירון תורן:

קלי קלות,

אריה קינג:

מה יש בעזריאלי?

אריאל בזיז:

פה זה אירוע אחר.

אריה קינג:

מה יש בעזריאלי?

ירון תורן:

דייג'סטור. מכונת עיכול.

אריאל בזיז:

אני אשאל שאלה פשוטה.

[מדברים ביחד].

אריאל בזיז:

השאלה אם זה בכלל אפשרי,

מאיר:

לממן את זה?

ירון תורן:

יכול להיות. רגע, אני לא אמרתי מה המנגנון הכלכלי, אני רק אומר שבהקשר הזה העירייה צריכה לבוא ולהגיד לעסק, תראה, אני נותנת לך אופציה לעשות פה משהו קצת אחר, זה לא מדובר על כל אחד ש,

אריאל בזיז:

לא, רגע, זה חידוד חשוב. יש הבדל בין שאנחנו מדברים בשפה אחרת כשאנחנו פונים לתעשייה, ואנחנו מדברים בשפה אחרת כשאנחנו מדברים לעסקי רחוב, ואנחנו מדברים בשפה אחרת כשאנחנו מדברים לעוסקים מהבית. זה פשוט עולמות אחרים לגמרי.

ירון תורן:

אני מדבר על 400 העסקים.

אריאל בזיז:

אני, השאלה שלי, באמת, אם יש לי שיתוף פעולה יחד איתכם, אם אנחנו יכולים לייצר פה איזשהו מנגנון, בסדר, שיתמרץ את התעשיינים, אוקיי, בעצם לקדם את הדבר הזה.

ירון תורן:

התשובה היא כן, וזה יהיה בהמלצה.

אריאל בזיז:

אני אתן אפילו דוגמה. בסדר. אני דירקטור בחברת עדן, אוקיי, היה מענק של העירייה לדחסנית המטורפת הזאת, מענק של המדינה לסניף המטורפת הזאת. פתאום היה לחברת עדן אינטרס לקדם את הדבר הזה, וקיבלו מיליונים ממדינת ישראל, כי היא העיר הראשונה ששמה את הדחסנית המטורפת הזאת.

ירון תורן:

תנחש מי מרכזת את העבודה, את תוכנית ההמשך שלה.

אריאל בזיז:

שיר, הענק הזה שתקעו את זה, זה היה קשור לכם בטוח, פגשתי אתכם בסיבוב. אבל העיר ירושלים קיבלה מיליונים מענק ממדינת ישראל על הסיפור הזה.

מאיר:

גם המשאית חשמלית.

אריאל בזיז:

רק כהוכחה שאפילו המדינה מול הרשויות שלה עובדת בשיטה של תמריץ ולא בסיבה, ככה צריך לעשות את הדברים האלה. אז אם יש שיתוף פעולה נוכל לייצר איזשהי פלטפורמה לתעשייה כדי לתמרץ אותם לעשות את זה, אנחנו הראשונים שנהיה שם.

אריה קינג:

אולי צריך לחשוב,

ירון תורן:

חלק מהעסק הגדול ביותר, לאט לאט.

אריה קינג:

לא, הוא, אתה אמרת בעזריאלי פה, בירושלים לא ידעתי שיש את זה, אבל אולי זה גם מעיד, כי גם בכלבו שלום, בתל אביב, מי שלא יודע, שמה הם, הבעלים שם הם מאוד ירוקים, הגג שם הוא כולו ירוק, שלא מכיר שם 500 עצים, יש שם כוורות דבורים על הגג.

אריאל בזיז:

נכון.

אריה קינג:

אבל גם כל האוכל, וגם מהסופר, כל האוכל והסופר בכלבו שלום, הם מימנו, יש להם למטה שם מכלים של ביוגז, הון ביוגז, והם מייצרים בעצם לעצמם, וחוסכים לעירייה, חוסכים לעירייה, שים לב, כי בתל אביב העסקים משלמים על הפינוי, לעירייה, פה אצלנו לא. אבל הם חסכו לעצמם כסף. אם אנחנו אולי הולכים רק לסופרים, לא יודע, למרכזים מסחריים, כמו פה עזריאלי או כל מקום אחר שייבנה, ומחליטים איפה שיש מעל נפח כלשהו, אנחנו, אנחנו כעירייה שווה לנו לשים מכשיר כלשהו, או דייג'סטורים, או אומבי או גז,

אריאל בזיז:

זה שווה, לשטח הזה.

אריה קינג:

זה חוסך לנו כסף, זה חוסך לשלוח משאיות לשם כל היום וכל הלילה.

אריאל בזיז:

חד משמעית.

נעמי צור:

אני רוצה פה להגיד משהו. קודם כל זה מאוד משמח לשמוע כל הדברים שאפשר לעשות, ושהם אפשריים,

יוחנן ויצמן:

והם כלכליים.

נעמי צור:

והם משמעותיים.

אריאל בזיז:

זה מה שאנחנו רוצים לעשות, זה ברמת לייצר עבודה על הדבר הזה.

נעמי צור:

אריאל, מה שיוצא מהשולחן הזה, שזה שעת רצון, שקידום עסקים, ואיך אומרים, תברואה, והאגף האסטרטגי, ואנחנו, החברה האזרחית, גם תיירות, אנחנו ביחד מקימים את זה.

אריאל בזיז:

זה היה סוד הקסם שלנו מההתחלה.

נעמי צור:

נכון. נכון. אבל אני עכשיו מבינה עד כמה זה יכול להשיג את המטרה. ואנחנו, הנה מזכירה לי לטיציה, בסוכות, אנחנו מריצים קרן ירושלים ירוקה עם כל ארגוני ירושלים ביחד עם העירייה, את הפסטיבל של ירוק בפנים ובחוץ. זה גם נתמך על ידי הרלי, ואנחנו פה עושים אירועים בכל רחבי העיר. אנחנו יכולים להשתמש בפסטיבל הזה, אם עושים את החשיבה עכשיו, להשיק את הדבר הזה, את הרעיון הזה, ש2027 הולך להיות שנת העסקים הירוקים, ואנחנו מכינים את עצמנו עכשיו לקראת החגים.

דוברת:

היו 12,000 מבקרים בכל מיני אירועים, אז אפשר גם באירוע השקה שאתם תדברו ויהיה פלטפורמה גם לעירייה, וזו הזדמנות גם שתדברו.

אריאל בזיז:

בסדר גמור. אני אגיד כזה, אני משתדל להתחיל בזמן, ולסיים בזמן, מפאת כבודם של אנשים. לא, הכל בסדר, קודם כל אני שמח גם מההתחלה של הוועדה הזאת, סיכמנו כבר יש תקן מאגף קידום עוסקים לטובת העניין, אנחנו יכולים להשקיע גם תקציבית במסגרת המגבלות שלנו כדי לקדם את הדבר הזה, הכל יעשה בשיתוף יחד איתכם. השלב הבא זה בעצם לעשות פגישה ראשונה של הפורום שמקימים, על כל חבריו, אני אשמח אם יש פה מישהו שלא קיבל פנייה מאיתנו או מהקרן ירוקה שמעוניין להיות חלק בפורום, אז כמובן שאנחנו זה. תום, למשל, אני אשמח שאתה תהיה חלק בפורום הזה, כדי שתיתן את הזווית שלך בתור בעל עסק, שכבר עובד, אלה כמובן. אז אנחנו נסגור גם את הפינה לגבי הפורום הזה.

ליטל:

אני מציעה שגם לורה תהיה חלק מהפורום, כי היא תקבל את תיק איכות הסביבה.

אריאל בזיז:

אז אני, זה בחירתכם.

ליטל:

לורה תהיה מחזיקת תיק איכות הסביבה.

אריאל בזיז:

לא, אנחנו צריכים אותך גם מהזווית של התיירות.

ליטל:

אני מסכימה. מה?

אריאל בזיז:

כמובן, סטיב, אם הוא רוצה.

ליטל:

אני מקבלת מעמד האישי.

אריאל בזיז:

רק אשמח רגע לסכם כדי שנסיים פה. כמובן, כל מה שדיברנו לגבי התו הירוק, אנחנו מבחינתנו נתחיל לעבוד על זה ונתחיל להוציא את זה ביחד לשוק. ומה, עלו פה כמה נושאים, גם שיתוף פעולה שאנחנו יכולים לעשות, אני יחד עם אריה, אגף תברואה, אגף קידום עסקים שרשום פה ואנחנו ניפגש בנושא. וגם מה שזרקת פה, ירון, לגבי הסיפור של המכשיר הזה. איך קראת לזה? דוג'סטר?

ליטל:

דייג'סטר. זה תוכן אשפה, תכלס.

אריאל בזיז:

אה, דייג'סטר.

[מדברים ביחד על המונח דייג'סטר].

אריאל בזיז:

ירון, אני, אני איש עסקים, סוחר בטבע שלי, וככל שאני רואה מודל כלכלי, זה תמיד עובד עליי. בסדר, אז אם אנחנו נצליח לייצר ביחד, וגם נקבע על זה פגישה, בסדר, לייצר פה איזשהו מהלך שבעצם מציג בפשטות את המודל הכלכלי ואיך עסקים מרוויחים מזה, אולי גם אנחנו כעירייה ניכנס לתוך הדבר הזה כדי לחסוך לגילי משאיות שחור. אין פה, כאילו, אני לא מצליח למצוא את הלא בתוך האירוע הזה.

ליטל:

ותתחילו בפיילוט.

[מדברים ביחד].

מאיר:

אני מציג, בעוד שלושה חודשים יעלה פה נייר מסודר עם פעולות מסוימות בהיבט הכלכלי שלהם, שאפשר יהיה לדון על נתונים והצעות, ולא להתחיל להניע מחדש את התהליך.

אריאל בזיז:

לא, לא, אנחנו עובדים מסודר בסך הכל.

[מדברים ביחד].

דוברת:

אני ראיתי עסקים שיש להם מדבקות שכתוב, אנחנו בעד העצים ולא משתמשים בקשים. אוקיי. ויש מדבקות כאלו, אם אתם רואים משהו כזה, מדבקה ירוקה שעל ה,

אריאל בזיז:

אבל ירוק, התו הירוק הוא תו פיזי.

דוברת:

אוקיי, טוב.

אלדד מזרחי:

אני הייתי מציע לקחת את המודל של השמן, שמן למיחזור, לנתח למה הוא הצליח. יש פה גם שילוב של חוק,

אריאל בזיז:

חברה פרטית, זה הסוד. כסף שחברה פרטית עושה מזה.

אלדד מזרחי:

יש פה כסף שהעסקים מקבלים, או הטבות, ויש פה פתרון קצה. הייתי לוקח את המודל של השמן למיחזור, מנתח אותו, עושה לו העתק הדבק.

אריאל בזיז:

רגע, חברת מאי, הם לא עובדים בצורה הזאת?

אלדד מזרחי:

מאי זה בסדר, אלקטורלית.

אריאל בזיז:

לא, אבל אין להם רווח לנושא?

אריה קינג:

ודאי שיש.

אלדד מזרחי:

יש להם.

אריאל בזיז:

אז למה אין דחף?

אלדד מזרחי:

להם יש, לעסקים אין.

אריה קינג:

לא, יש להם.

אריה קינג:

הם איתנו לגמרי. הם דוחפים אותנו.

אריאל בזיז:

פשוט משמן אתה חייב להיפטר, ומהסוללות אתה זורק לפח.

ליטל:

אבל גם עם זה יש המון בעיות.

אלדד מזרחי:

לכן צריך בוועדה,

אריאל בזיז:

מה, שלא מפעילים?

ליטל:

הם לא רוצים שיציגו מפעלי מיחזור שמנים ברחבי העיר, כי זה מטנף. יש המון בעיות עם זה, זה עוד לא נפתר, אנחנו עדיין עושים גם את זה לפעמים.

אלדד מזרחי:

אבל בכל זאת זה נכון מה שאת אומרת, אבל לעסקים יש פה תמריץ להפריד את השמן. התמריץ הזה, אני הייתי, לא עכשיו, כן, זה לא המקום, בוועדה, הייתי מנתח אותו.

ליטל:

כן.

אלדד מזרחי:

למה? למה הם מפרידים שמן? נכון, הם מקבלים כמה גרושים. נכון יש פה פתרון קצה, ונכון יש גם חוק, יש פה את הגיחון באמצע, יש פה שילוב. הייתי לוקח את זה, אבל זה היה משתתף לחומרים מסוימים.

אריאל בזיז:

חברים, אני אסגור את הוועדה. אני רק אגיד לסיכום, אנחנו בעצם יצרנו פה איזשהו מודל עם מדדי הצלחה, בכוונה בצעדים מדודים ומאוד ישימים. וכמו שראיתם פה כבר מהוועדה הזאת, יצא לנו הרבה עבודה, אז אני בטוח שניפגש בעוד וועדה בנושא בקרוב. תודה רבה לכולם.

כולם:

תודה רבה.

סיום הדיון